

PATVIRTINTA

Palangos Stasio Vainiūno meno mokyklos
direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu
Nr. V-31

PALANGOS STASIO VAINIŪNO MENO MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Palangos Stasio Vainiūno meno mokykloje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato mokyklos prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugiai nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkai kurti mokykloje (toliau – Mokykla).

2. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Mokykloje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimami, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė mokinių savijauta ir saugumas mokykloje susijęs su emocine mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokyklos darbuotojų gerove, jų tarpusavio santykiais. Prevencija yra nuolatinis procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio įvertinimą ar įsivertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

3. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus mokyklos mokinius, padeda išvengti smurto, patyčių problemų atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio ir formos (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.);

4.2. kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Visi Mokyklos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su Mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka ir reagavimo į smurtą ir patyčias bei pagalbos joms įvykus schema (priedas Nr. 1). Mokiniai bei mokinių tėvai su šia tvarka, reglamentuota apraše, turi būti supažindinti susirinkimų, pamokų metu ar individualiai.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. patyčios kibernetinėje erdvėje: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešas gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

6.3. besityčiojantysis – mokinys ar suaugusysis, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.4. patyčias patiriantis suaugusysis – mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (iai);

6.5. patyčių stebėtojas – mokinys, asmuo, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. prevencinė veikla – planinių ir sisteminių priemonių veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių švietimo, informavimo, konsultavimo ir kitų priemonių;

6.7. patyčių intervencija – Mokyklos vadovo, pavaduotojų, mokytojų ir kitų mokyklos darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma;

6.8. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimui;

6.9. socialinės ir emocinės kompetencijos – mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo, kiti socialiniai įgūdžiai;

6.10. kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Palangos miesto mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-08-28 įsakymu Nr. A1-1162.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA MOKYKLOJE

8. Mokykla puoselėja pozityvias vertybes (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų Mokyklos darbuotojų elgesys ir veikla.

9. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, mokytojai, klasių (dailės) vadovai, o vykdyme dalyvauja visi Mokyklos bendruomenės nariai.

10. Mokyklos direktorius yra atsakingas už Mokyklos Tvarkos aprašo, Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių plano parengimą ir vykdymą, sveiką, saugią, užkertančių kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką,

11. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą rengia ir įgyvendinimą koordinuoja Mokyklos direktoriaus paskirtas mokyklos darbuotojas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuris kiekvienais mokslo metais:

11.1. parengia smurto, patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą ir aptaria jį Mokytojų tarybos posėdyje,

11.2. koordinuoja priemonių plano įgyvendinimą;

11.3. teikia siūlymus Mokyklos direktoriui:

11.3.1. dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Mokykloje:

11.3.2.dėl mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

11.3.3. dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

11.4. mokslo metų pabaigoje išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą, patyčias, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

12. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar kitas Mokyklos darbuotojas reaguodamas:

12.1. įtarus ir/ar pastebėjus patyčias, smurtą – įsikiša ir nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, Mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;

12.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Mokyklos darbuotojus, ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.4. informuoja mokinio mokytoją ar klasės (dailės) vadovą, direktoriaus pavaduotoją ugdymui arba paskirtą mokyklos darbuotoją, atsakingą už smurto, patyčių prevenciją Mokykloje apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą;

13. Darbuotojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:

13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių, smurto atvejis;

13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių, smurto dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

13.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną.

13.4. užpildo pranešimo apie smurtą/patyčias formą (priedas Nr. 2), ją perduoda paskirtam mokyklos darbuotojui, atsakingam už smurto, patyčių prevenciją Mokykloje (gal pavaduotojui ugdymui), kuris ją registruoja Patyčių registre;

14. Atsakingas darbuotojas, gavęs pranešimą ir įvertinęs turimą informaciją:

14.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja Mokyklos direktorių apie esamą situaciją;

14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Mokiniai pasityčiojus iš Mokyklos administracijos atstovo, mokytojo ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias, nedelsdamas informuoja Mokyklos vadovą, kuris imasi Mokyklos tvarkos apraše ar kituose Mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

16. Administracijos atstovui, mokytojui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias, nedelsdamas informuoja Mokyklos vadovą, kuris imasi Mokyklos tvarkos apraše ar kituose Mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie Mokyklos darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias arba Mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, nedelsdamas imasi priemonių, numatytų Mokyklos tvarkos apraše.

18. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokinys, mokyklos vadovas apie pastebėtą smurto atvejį nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša ir smurtaujančio (smurtaujančių), ir smurtą patyrusio (patyrusių) mokinio (mokinių) tėvams (globėjams,

rūpintojams) bei raštu teikia informaciją Palangos miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos ir Švietimo skyriams.

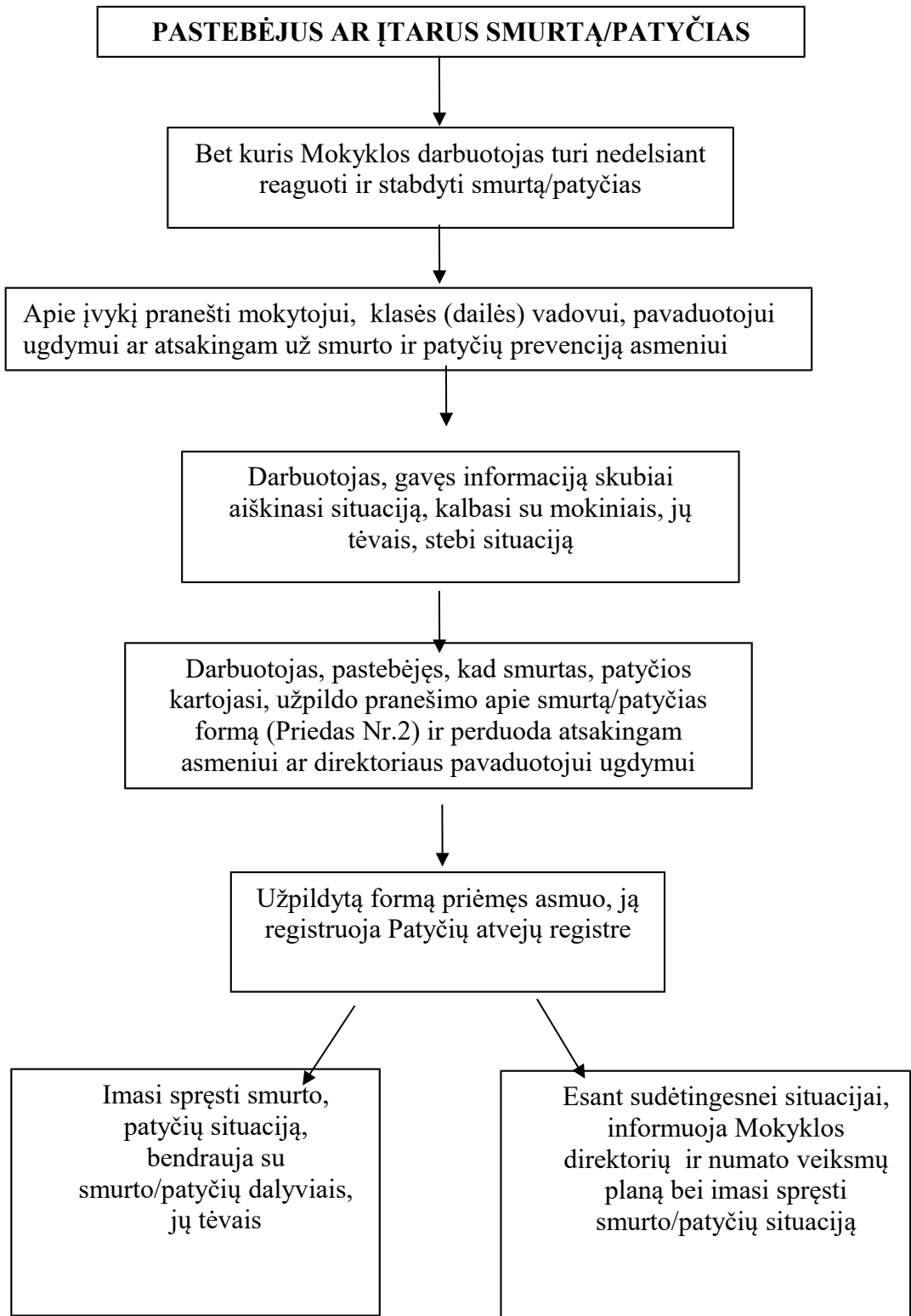
19. Jeigu Mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitų priežasčių, dėl kurių negali būti teikiama švietimo specialistų pagalba Mokykloje, Mokyklos direktorius nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) konsultacijai į Palangos švietimo pagalbos tarnybą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

21. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

REAGAVIMO Į SMURTA/PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS SCHEMA

Palangos Stasio Vainiūno meno mokyklos
Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos
vykdymo tvarkos aprašo
Priedas Nr. 2

PRANEŠIMO APIE SMURTA/PATYČIAS FORMA

Data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą/patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kada įvyko smurtas/patyčios (data, val.):	
Kur įvyko smurtą/patyčios:	
Pažymėti	Kokia smurto/patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:
	Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);
	Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;
	Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).
	Kiti pastebėjimai (įrašyti)_
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio smurtą/ patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris smurtavo/tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio smurtą/patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje smurto/patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu smurtą/ patyčias:	
Vaiku, kuris smurtavo/ tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Smurto/patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais Mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	
